

Az egyéni vállalkozó bejelentési kötelezettségei
Észak-Magyarországi JOGpontok

Alapításhoz kapcsolódó bejelentési kötelezettségek

Az egyéni vállalkozás az okmányirodai vagy elektronikus alapítást követően bejelentési kötelezettséggel tartozik az adóhatóság illetve az illetékes önkormányzat(ok) felé.

Az adóhatósági bejelentés során választ az egyéni vállalkozó adózási módot és egyéb fontos adózási és könyvviteli kérdésekről is dönt. Abban az esetben, ha nem alanyi áfa mentes egyéni vállalkozóról van szó, akkor banknál a vállalkozása számára nyitott pénzforgalmi számláról is tájékoztatnia kell az adóhatóságot.

Az egyéni vállalkozás székhelye (telephelye és fióktelepe) szerinti önkormányzat felé is köteles bejelentkezni az illetékes önkormányzati adóirodában. A legfontosabb oka ennek a helyi iparűzési adó kirovása. A fizetendő adó pontos mértékének meghatározása – legfeljebb 2 százalékos – valamint az, hogy milyen adómentességeket, adókedvezményeket lehet érvényesíteni önkormányzati hatáskörbe tartozik.

Az adó megállapításának és megfizetésének módja több nagyobb típusba sorolható, amelyek a helyi adókról szóló törvény alapján az alábbiak:

- nettó árbevétel (forgalom) alapján, amelyet meghatározott adóalapot csökkentő tételek befolyásolhatnak,
- Szja tv. szerinti átalányadózást választó egyéni vállalkozó esetén: az adó alapja a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti átalányban megállapított jövedelem 20 százalékkal növelt összege, azzal, hogy az adó alapja nem lehet több mint a Szja tv. szerinti – e tevékenységből származó – bevételének 80 százaléka,
- ha a nettó árbevétele adóévben (időarányosan) nem haladja meg a 8 millió forintot: az adó alapja a nettó árbevétel 80 százaléka,
- a kisadózó egyéni vállalkozókra a törvény a fentieknél kedvezőbb adózási módokat is lehetővé tesz.

A fentiekén túl bizonyos engedélyek kiadására is az önkormányzat jogosult (pl.: üzlethelységgel kapcsolatos működési engedély).

A vállalkozásnak továbbá regisztrálnia kell magát a területileg illetékes Kereskedelmi és Iparkamaránál is, ennek díja egyszeri 5.000 forint.

Foglalkoztatás

Az egyéni vállalkozás a többi gazdasági szereplőhöz hasonlóan foglalkoztathat másokat munkaviszony vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony (pl.: megbízási viszony) alapján. Fontos kiemelni, hogy az egyéni vállalkozónak saját magának is személyesen részt kell vennie, közre kell működnie a vállalkozása tevékenységében vagy tevékenységvégzéssel, vagy szervezési, irányítási feladatok ellátásával.

Abban az esetben, ha az egyéni vállalkozó megbízási jogviszony alapján foglalkoztat, akkor az ingyenesen vagy díjazás fejében is történhet. Előbbi általában családtag besegítése esetén vagy alkalmi megbízások során valósul meg. Ingyenes megbízási esetén nem áll fenn bejelentési kötelezettség és adófizetési, illetve bevallási kötelezettség

sem keletkezik.¹ Ha a díjazás ellenében történik és eléri az aktuális minimálbér 30 százalékának megfelelő összeget az adott hónapban, akkor bejelentési és járulékfizetési kötelezettség keletkezik.

A foglalkoztatás történhet munkaviszonyban is, mely esetben a Munka Törvénykönyve vonatkozó szabályaira kell figyelemmel lenni. Ebben az esetben is kötelező a jogviszony bejelentése és havonta a munkabér után bérszámfejtési kötelezettség áll fenn. A munkavállalók munkabére után, mind az egyéni vállalkozónak mind a foglalkoztatottnak keletkezik havi bevallási és fizetési kötelezettsége is, amelyet az egyéni vállalkozó teljesít. Az egyéni vállalkozónak szociális hozzájárulás adót (17,5 százalék) és szakképzési hozzájárulást (1,5 százalék) kell fizetnie a bér után. Ezen kívül az egyéni vállalkozó vonja le és fizeti meg a bruttó bérből a munkavállaló által megfizetendő személyi jövedelemadót (15 százalék), nyugdíjjárulékot (10 százalék) és egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulékot (8,5 százalék) is.

¹ A megbízottnak a kifizetéskor igazolnia kell, hogy fenti megbízási jogviszonyával egyidejűleg más jogviszonya alapján biztosított.

A munkaviszony azonban a fenti hagyományos munkavégzéstől eltérő formájú is lehet, amelyek közül egyszerűsített munkavégzésre irányulót érdemes kiemelni. Az egyszerűsített foglalkozás az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény (Efo tv.) alapján három típusba sorolható:

- mezőgazdasági idénymunka,
- turisztikai idénymunka vagy
- alkalmi munka.

A munkavégzés feltételei egyszerűbbek az átmeneti jellegre tekintettel. Az egyéni vállalkozónak ebben az esetben is van bejelentési kötelezettsége. A munkabér kötelező mértéke a minimálbér 85 százaléka (2020-ban: nettó 787 forint/óra) vagy garantált bérminimum esetén annak 87 százaléka (2020-ban: nettó 1.054 forint/óra). Így a munkáltató által fizetendő közterhek mértéke is alacsonyabb (mezőgazdasági és turisztikai idénymunka: 500,- Ft/nap/munkavállaló, alkalmi munka esetén: 1.000,- Ft/nap/munkavállaló). Fontos azonban kiemelni, hogy az Efo.tv-ben meghatározott a hagyományos módon foglalkoztatott munkavállalók mennyiségéhez igazított létszámkorlátokat az egyéni vállalkozónak is figyelembe kell vennie.